

Rotukohtaiset ohjeet (RKO) liioiteltujen piirteiden huomioimisesta ulkomuoto- arvostelussa

DANSK KENNEL KLUB
HUNDARÆKTARFÉLAG ÍSLANDS
NORSK KENNEL KLUB
SUOMEN KENNELLIITTO
SVENSKA KENNELKLUBBEN

Sisältö

Esipuhe toiseen laitokseen	4
Johdanto	5
Soveltaminen.....	7
Kaikkia rotuja koskevat ohjeet	9
Rotutyypit	10
FCI ryhmä 1	12
FCI ryhmä 2	14
FCI ryhmä 3	18
FCI ryhmä 4	20
FCI ryhmä 5	21
FCI ryhmä 6	23
FCI ryhmä 7	25
FCI ryhmä 8	26
FCI ryhmä 9	28
FCI ryhmä 10	33
LIITE 1, RKO:n taustaa	34
LIITE 2, Hengitysvaikeuksien arviointi näyttelykehässä	36
LIITE 3, Silmäongelmat	37
LIITE 4, Raportti	38

Esipuhe toiseen laitokseen

Pohjoismaisen Kennelunionin Rotukohtaisten ohjeiden ensimmäinen laitos julkaistiin maaliskuussa 2014. Päätettiin, että asiakirja tarkistettaisiin joka kolmas vuosi. Kukin kennelliitto on tarkistanut asiakirjan, joko verkkokyselyihin tai seminaareihin nojautuen.

Mielipiteitä ja kommentteja on pyydetty kaikilta tuomareilta – eikä pelkästään kaikkien rotujen tuomareita – roduista, joiden arvostelu oikeudet kullakin tuomarilla on. Rotujärjestöihin on otettu yhteyttä joko suoraan tai verkkokyselyin. RKO-asiakirjaa on käsitelty useissa maittemme tuomari- ja rotujärjestöjen seminaareissa. Asiakirjaa on esitelty ja siitä on keskusteltu myös Skandinavian ulkopuolella järjestetyissä seminaareissa.

Tämä uusi laitos perustuu kyselyiden tuloksiin sekä seminaareista saatuun palautteeseen ja tietoon. Arvioinnissa otettiin lisäksi huomioon ulkomuototuomarien näyttelykehässä täyttämät tuomariraportit.

Asiakirjaan on listattu rotuja, joissa liioiteltujen rotupiirteiden esiintyminen on arvioitu mahdolliseksi ja joiden rotumääritelmää on mahdollista tulkita väärin. Rodut on listattu neljän eri tekijän perusteella: Tuomarien ehdotuksiin, eläinlääketieteelliseen kokemustietoon, rotujärjestöjen välillä käytyyn vuoropuheluun ja näyttelyissä kerättyihin tuomariraportteihin perustuen. Rotuja, joilla yleisesti esiintyy sellaisia rakenteellisia virheitä, jotka eivät ole yhteydessä rotutyypin lii-

oitteluun, ei pääasiassa listata näissä ohjeissa.

Viisi ensimmäisessä laitoksessa mukana ollutta rotua on poistettu listalta: valkoinen länsiylämaan terrieri, mäyräkoirat, sileäkarvainen noutaja, venäjänvinttikoiria ja irlanninsusikoira. Uusia rotuja listalla ovat ceskoslovensky vlcak, saarloos wolfhond ja azawakh.

Tuomariraporttilomaketta on muokattu, siitä on tehty tuomareille helpompi täyttää ja kennelliittojen on aiempaa helpompi käsitellä tietoja ja tuloksia. Uusi raportti löytyy tämän asiakirjan lopusta. Se tulee myös olemaan tuomarien saatavilla niissä näyttelyissä, joissa kansallinen kennelliitto pyytää tuomareita täyttämään raportin.

Haluamme kiittää kaikkia tuomareita ja rotujärjestöjä heidän osallistumisestaan PKU:n RKO-asiakirjan toisen laitoksen tekoon. Toivomme panostanne myös tulevaisuudessa. Terveet, liioittelemattomat rotukoirat ovat elintärkeitä rotujen säilymisen ja koiranäyttelyjen tulevaisuuden kannalta – sekä usean rotumme olemassaolon jatkumiselle monissa maissa!

Suuret kiitokset yhteistyöstä!

2018

PKU:n RKO-työryhmä
Pohjoismaisen Kennelunionin puolesta

Johdanto

Ulkomuototuomarilla on erinomainen mahdollisuus ennaltaehkäistä epätervettä kasvatustyötä olemalla palkitsevampi sitä korkeasti ja suosimalla sen sijaan yksilöitä, joissa rotutyypin ja yleinen terverakenteisuus yhdistyvät ihanteellisella tavalla.

Tämä dokumentti sisältää kattavan katsauksen ongelmiin, joita rotukoivien rotupiirteiden liioittelu voi aiheuttaa. Tämä tieto on oleellisen tärkeää kaikille ulkomuototuomareille ja koskee kaikkia rotuja. Tuomareita pyydetään tutustumaan näiden ohjeiden koko sisältöön. Erityistä huomiota heidän tulisi kiinnittää arvostelemaan rotuja koskeviin teksteihin, samoin kuin kyseisiä FCI-ryhmiä koskeviin johdantoteksteihin. Lisätietoa löytyy kohdasta "Soveltaminen".

Ulkomuototuomarin ensisijainen tehtävä on vaalia kunkin rodun ominaispiirteitä hyväksytyyn rotumääritelmän määrittämissä puitteissa. Tätä ei kuitenkaan koskaan saa tehdä terveyden kustannuksella. Tuomarin velvollisuutena on tutustua huolella paitsi rotumääritelmään, myös rotupiirteiden liioittelun aiheuttamiin, anatomisten ja rakenteellisten riskitekijöiden altistamiin terveysongelmiin. Sellaiset liioittelut voivat olla haitaksi niin yksittäiselle koiralle kuin myös koko rodun kehitykselle.

Rotumääritelmät eivät kuvaa liioiteltuja piirteitä, mutta rodunomaisten yksityiskohtien kuvailemiseen käytetyt sanamuodot saattavat johdattaa tuomareita

ja kasvattajia tulkintoihin, joiden vuoksi äärimmäistä tyyppiä edustavia yksilöitä suositaan näyttelyissä ja myöhemmin jalostuksessa.

Tuomari arvioi hänelle esitetyt koirat ensisijaisesti edeltävien sukupolvien jalostustyön tuloksina. On kuitenkin myös tunnistettava *pyrkimys liioitteluun* ennen kuin se aiheuttaa terveysongelmia. *

Rotukohtaiset ohjeet (RKO) kiinnittävät huomiota rotutyypin liittyviin *tarkkailtavien riskikohteisiin*. Asiakirjan tarkoituksena on lisätä tuomarien tietoisuutta rotutyypin *liioitteluun* liittyvistä ongelmista. RKO on siten pääasiassa rotumääritelmää täydentävä ohje, ei virhelista eikä myöskään ohjekirja, joka sanelee eri virheitä vastaavat laatupalkinnot. RKO suosittelee tuomareita kiinnittämään huomiota rotukohtaisiin riskikohtiin ja havainnoimaan sekä niihin liittyvät ongelmat että myös näissä suhteissa erityisen terveet yksilöt, pääperiaatteena kritisoinnin sijaan ennaltaehkäisy. Rodulla yleisesti esiintyvät rakenteelliset virheet, jotka eivät ole yhteydessä rotutyypin liioitteluun, eivät ole ensisijaisia perusteita rodun listaamiseen tai sen säännölliseen mainitsemiseen RKO-asiakirjassa.

Pohjoismaisen Kennelunionin laatima RKO perustuu viimeisen vuosikymmenen aikana Pohjoismaissa koiranäyttelyissä tehtyihin havaintoihin näkyvässä

asemassa olevien rotujen riskitekijöiden tunnistamisesta. Nämä ohjeet ovat tulosta ulkomuototuomareiden, rotujärjestöjen ja eläinlääkäreiden laajasta yhteistyöstä ja sen kautta kerätystä tiedosta. Ohjeita tukevat myös eläinten terveystakuutustilastot.

Näiden tietojen perusteella on valittu erityistä huomiota vaativat rodut ja määritellyt niitä koskevat kirjalliset ohjeet. Rotulistan muoto mahdollistaa RKO:n jatkuvan seurannan ja dynaamisen päivittämisen.

Listalla on kaikkiaan 37 FCI:n noin 300:sta hyväksymästä ja Pohjoismaissa esiintyvistä roduista. Ne on valittu roduista, jotka ovat Skandinavian kennelliittojen mielestä vaarassa kehittyä huonompaan suuntaan liioiteltujen piirteiden vuoksi.

Katso liite 1, kriteerit rotujen liittämiseksi RKO-listaan.

*FCI:n rotumäärittelyohje: "Jalostukseen tulee käyttää vain toiminnallisesti ja kliinisesti terveitä, rakenteeltaan rodunomaisia koiria."

Soveltaminen

Arvostelukutsun saatuaan tuomarin tulee tutustua arvostelemaan rotuja koskeviin rotukohtaisiin ohjeisiin (RKO) sekä kyseessä olevien roturyhmien johdantoteksteihin. *Kaikkien tuomarien* tulisi perehtyä huolellisesti kohtiin ”Kaikkia rotuja koskevat ohjeet” (sivu 9) ja ”Rotutyypit” (sivu 10).

On äärimmäisen tärkeää, että tuomarit sekä laatu- että kilpailuarvostelussa edelleen arvioivat jokaisen koiran rotutyypin ja yleistä laatua *myönteisessä* hengessä. Perusrakennetta ja terveyttä heikentäviin liioiteltuihin piirteisiin ja virheisiin on kuitenkin kiinnitettävä huomiota. Jokaisen koiran tarkoin tutkimista painotetaan. Tämä koskee kaikkia rotuja, mutta aivan erityisesti RKO-listattuja rotuja.

On tärkeää muistaa, että kaikkien koirien tulisi olla terveitä ja hyvärakenteisia. Terve-rakenteinen, mutta rotutyypiltään puutteellinen koiria EI kuitenkaan ole hyvä rotunsa edustaja.

Rotukohtaisesti tarkkailtavat piirteet ja laatuarvostelu

Rotukohtaisissa ohjeissa mainittuihin rotukohtaisiin riskikohtiin liittyvien huomioiden tulisi vaikuttaa laatu- ja kilpailuarvosteluun niin positiivisesti kuin negatiivisestikin. Riskikohtien vaikutus arvosteluun tulee suhteuttaa poikkeaman voimakkuuteen ja laatuun, samalla tavoin

kuin muidenkin virheiden. Laatu- ja kilpailuarvostelussa annettavat palkinnot perustuvat tuomarin henkilökohtaiseen kokonaisarvioon tyyppistä, laadusta ja terverakenteisuudesta.

RKO ei ole ohjekirja, joka määrittelee eri virheitä vastaavat laaturakennukset, paitsi silloin kun nämä on mainittu rotumäärittelyissä hylkäävinä virheinä.

Tuomareita kehoitetaan kiinnittämään erityistä huomiota RKO:ssa lueteltuihin ominaisuuksiin SA:ta (sertifikaatin arvoinen) myöntäessään, sen osoittaessa tuomarin pitävän koiraa valiotittelin arvoisena eikä ainoastaan erinomaisena. On erittäin tärkeää muistaa, että yleiset terveyteen ja terverakenteisuuteen liittyvät virheet ovat paljon vakavampia kuin kosmeettiset virheet.

Katso liite 1, FCI:n yleiskokous 2013, Basic Statement for Show Judges.

Kirjalliset arvostelut

Kirjallisissa arvosteluissa tuomarin tulee kommentoida rotukohtaisesti tarkkailtavaksi määriteltyjä piirteitä niin positiivisesti kuin negatiivisestikin sekä tuoda ilmi, miten nämä havainnot vaikuttavat kunkin koiran laaturakenteeseen.

On erityisen tärkeää huomioida koirat, jotka osoittavat laatua ja terveyttä rodussa tarkkailtavien riskikohtien osalta. Täl-

lä tavoin koiranäyttelyt voivat vaikuttaa myönteisesti tuleviin jalostusvalintoihin ja auttaa yhdistämään ulkomuoto- ja terveysnäkökohdat. Tällöin RKO täyttää ennaltaehkäisevän tehtävänsä. **

Tuomariraportit

Tuomariraportit ovat olennainen osa RKO-konseptia. Kullakin rodulla on oma raporttilomake, johon tuomarit kirjaavat rodussa tarkkailtavia piirteitä koskevia havaintojaan yleisen raportin lisäksi. Raportit ovat välttämättömiä tarkkailtavien rotujen tilanteen seuraamiseksi ja RKO-asiakirjan jatkuvan päivittämisen kannalta. Lomakkeet tulisi myös toimittaa rotujärjestöille tuomarien ja rodun eritystuntijoiden välisen yhteisymmärryksen saavuttamiseksi. Raportoinnin käytännön toteutuksesta päättää kuitenkin kukin kansallinen kennelliitto itse.

Tuomareiden toivotaan ilmaisevan omia näkemyksiään ja huomioitaan sekä tekemään esityksiä muista roduista, jotka heidän mielestään pitäisi ottaa tarkkailtaviksi. Raportointilomake on käytettävissä myös roduille, jotka eivät ole tarkkailtavien listalla.

Liioiteltu esittäminen

Liioiteltu esittäminen voi vaikuttaa kielteisesti yleisön käsitykseen koiranäyttelyistä ja vahingoittaa arvostusta harrastus- ja rotukoirimme kohtaan.

Tuomareita pyydetään siksi huomioimaan kirjallisessa arvostelussa kaikenlainen liioiteltu esittäminen tai koiran kunnostaminen, joka saattaa vaikeuttaa koiran tutkimista ja, mikä vielä tärkeämpää, olla haitallista koiralle ja myös epäeettistä suhteessa sen terveyteen ja toimintakykyyn. Turkin kunnostus ja trimmaus saattaa joidenkin rotujen kohdalla johtaa koiran kannalta haitallisiin elinolosuhteisiin. Tästä syystä nämä aiheet mainitaan ohjeiden tekstissä, vaikka ne eivät suoranaisesti olekaan yhteydessä RKO-konseptiin tai vaikuta jalostukseen.

Liikkeet tulee arvioida koiran liikkuessaa rodunomaisella nopeudella ja liikemuodolla.

** FCI Show Judges Code of Commitment to The Welfare of Purebred Dogs: FCI:n ulkomuoto-tuomareilla on näyttelyissä velvollisuus valita ja sijoittaa kunkin rodun parhaat koirat. Siten he myös sallivat kyseisten koirien muodostavan perustan rodun geenipoolille ja antavat välineitä vastuullisten koirankasvattajien jalostusvalinnoille."

Kaikkia rotuja koskevat ohjeet

RKO-raporttilomaketta voidaan käyttää myös roduille, joita ei ole listattu RKO-asiakirjassa, mikäli tuomari haluaa kiinnittää huomiota tiettyyn rotuun.

On syytä korostaa, että vakavat poikkeamat alla listatuissa toiminnoissa ovat peruste harkita koiran hylkäämistä, vaikka kyseistä poikkeamaa ei olisikaan mainittu rotumääritelmässä hylkääväksi virheeksi. Tuomaria pyydetään tuomaan raportissa selvästi ilmi, mikä havainto johti koiran hylkäämiseen.

Hengitys

Kaikkien koirien tulee pystyä hengittämään normaalisti, myös liikkeessaan. Hengitysvaikeuksien oireiden arviointi, *katso liite 2:*

Silmät

Kaikilla koirilla tulee olla terveet, kirikkaat silmät, joissa ei näy merkkejä ärsytyksestä. *Katso liite 3.*

Purenta ja hampaat

Kaikilla koirilla tulee olla terveet hampaat ja rotumääritelmän mukainen, toimiva purenta. Virheasentoiset hampaat voivat vahingoittaa ikeniä. Leukojen tulee sulkeutua normaalisti.

Ikenissä ei saa näkyä merkkejä vammoista, ärsytyksestä tai vaurioista. Tällaiset oireet voivat olla kliinisiä merkkejä heikentyneestä terveydestä ja niihin on suhtauduttava sen mukaisesti.

Paino

Yksikään koira ei saa olla lihava/ylipainoinen tai äärimmäisen laiha. Kaikkien koirien tulee olla hyvässä lihaskunnossa.

Iho ja turkki

Kaikilla koirilla tulee olla terve iho, jossa ei näy merkkejä ärsytyksestä.

Turkin määrän ja kunnostuksen tulee noudattaa rotumääritelmän vaatimuksia eikä turkki saa olla niin runsas, että se on haitaksi koiran hyvinvoinnille ja sen kyyville liikkua terveesti ja vapaasti myös arkielämässään.

Liikkeet

Kaikkien koirien tulee liikkua vaivattomasti ja terveesti, rodunomaisella liike- muodolla.

Käyttäytyminen

Kaikkien koirien tulee luonteensa puolesta soveltua toimimaan nykyaikaisessa yhteiskunnassa. Rotutyypillinen käyttäytyminen otetaan huomioon ja sitä kunnioitetaan, mutta sen ei tulisi estää sosiaalisuutta ja luoksepäästävyttä. Voimakkaat pelko- ja arkuusreaktiot eivät koskaan ole toivottavia.

Hallitsematonta aggressiivista käytöstä tai paniikinomaisia pakoreaktioita ei tule hyväksyä, ja niistä tulee antaa laatupalkinto ”hylätty”. Käyttäytyminen on erityisesti mainittu RKO:n tekstissä, mikäli se on merkitty tarkkailtavaksi piirteeksi.

Rotutyypit

Useiden rotujen rotutyypit ja tietyt rodulle ominaiset piirteet johtuvat geenimuutaatioista (geenivirheistä), eikä niitä tulisi pitää koiran normaalin rakenteen variaationa.

Nämä rotutyypit ovat tulosta ihmisen halusta luoda rotuja, joilla on tiettyjä fyysisiä rotuominaisuuksia. Siksi on erittäin tärkeää, että tuomarit ja kasvattajat rotupiirteitä vaaliessaan suosivat yksilöitä, joissa rotutyypin ja terve perusrakenne yhdistyvät ihanteellisella tavalla.

Brakyefaaliset (lyhytkalloiset) rodut

Lyhytkalloisia/-kuonoisia (brakyefaalisia) rotuja on FCI:n ryhmissä 2 ja 9. Ne muodostavat ryhmän rotuja, joiden tyypilliset piirteet ilmenevät eri asteisina kallossa, kuonossa, leuoissa, silmissä, rintakehässä ja ihossa. Rotutyypillisen rakenteen liioittelu voi aiheuttaa näissä roduissa vakavia ongelmia, joista erityisesti mainittakoon hengityksen ja ruumiinlämmön säätelyn ongelmat.

Katso liite 2: Hengitysvaikeuksien arviointi ja liite 3: Silmäongelmat

Kääpiörodut

Pienikokoisia (kääpiö-) rotuja on FCI:n ryhmässä 9, mutta myös ryhmissä 2, 3, 4 ja 5. Äärimmäisestä kääpiökasvuudesta on seurauksena elinvoimaisuutta heikentävä yleinen heiveröisyys sekä heikosti kehittynyt luusto ja lihaksisto. Liioi-

teltu kääpiökasvuisuus aiheuttaa vakavia terveysongelmia. Jotkin kääpiöroduista ovat myös lyhytkalloisia (ks. yllä) ja/tai kondrodystrofisia (ks. alla).

Ulkonevia silmiä ja matalia silmäkuoppia esiintyy lyhytkalloisissa kääpiöroduissa. Lisäksi esiintyy kalloaukilettä, vinoja alaleukoja ja velttoja (halvaantuneita) kieliä. Kääpiökasvuisuus voi aiheuttaa myös rintakehän epämuodostumia: rintakehä on lyhentynyt tai avoin ja rintalasta on hyvin lyhyt, kylkiluut ovat epämuodostuneet ja rintakehä hyvin kapea. Lisäksi joissain roduissa esiintyy myös heikosta lihaksistosta johtuvaa voimattomuutta, laahustavaa liikuntaa.

Katso liite 2: Hengitysvaikeuksien arviointi ja liite 3: Silmäongelmat

Kondrodystrofiset rodut

Rotuja, joissa esiintyy kondrodystrofista luuston pituuskasvun pysähtymistä, on FCI:n ryhmissä 1, 3, 4, 6, 8 ja 9. Kondrodystrofisten piirteiden liioittelu johtaa vakaviin luuston epämuodostumiin ja epäterveisiin liikkeisiin. Lisäksi ongelmaksi voi tulla riittämätön maavara, joka haittaa rodun työskentelykykyä.

Molossirodut

Tähän ryhmään kuuluvat mastiffirodut ja vuoristokoirat, muinaisten molossikoirien jälkeläiset. Näitä erittäin suurikokoisia, tilavarunkoisia ja runsasnahkaisia koiria on FCI:n ryhmissä 1 ja 2. Näillä koirilla

tulee olla terve rakenne, hyvä lihaksisto ja sopivasti nahkaa, jotta ne pysyvät toimintakykyisinä ja täyttävät rotumääritelmän erityisvaatimukset. Molossipiirteet eivät saa olla liioiteltuja eivätkä suhteettomia. Tähän ryhmään kuuluvat myös ryhmän 9 pienet molossityyppiset rodut.

*Katso liite 2: Hengitysvaikeuksien arviointi
ja liite 3: Silmäongelmat*

FCI RYHMÄ 1

Lammas- ja karjakoirat (paitsi sveitsinpaimenkoirat)

ardennienkarjakoira	mudi
australiankarjakoira	owczarek podhalanski
australiankelpie	partacollie
australianpaimenkoira	picardienpaimenkoira
australian töpöhäntäinen karjakoira	pieni amerikanpaimenkoira
beaucenpaimenkoira/beauceron	pitkäkarv. skotlanninpaimenkoira/collie
belgianpaimenkoirat	pitkäkarv. pyreneittenpaimenkoira
bergamasco	polski owczarek niziny
bordercollie	puli
bouvier	pumi
brienpaimenkoira / briardi	romanianpaimenkoira
ceskoslovensky vlcak	saarloos wolfhond
etelävenäjänkoira	saksanpaimenkoirat
hollanninpaimenkoirat	schapendoes
itäeuroopanpaimenkoira	schipperke
karpaattienkoira	serra de airesinpaimenkoira
katalonianpaimenkoira	shetlanninlammaskoira
komondor	sileäkarv. skotlanninpaimenkoira/collie
kroatianpaimenkoira	slovakiancuvac
kuvasz	tsekinpaimenkoira
lancashirenkarjakoira	valkoinenpaimenkoira
lyhytkarv. pyreneittenpaimenkoira	vanhaenglanninlammaskoira
mallorcanpaimenkoira	welsh corgi cardigan
maremmano-abruzzese	welsh corgi pembroke

Lihavoidut rodut on listattu tarkkailtaviksi.

Ryhmän 1 roduista:

Tähän ryhmään kuuluu useita työkoirarotuja, joille terve rakenne ja liikkuvaisuus ovat äärimmäisen tärkeitä ominaisuuksia. Liikkeiden arvostelussa tulee siksi kiinnittää erityistä huomiota liikekapasiteettiin, terverakenteisuuteen ja rotutyyppiin.

Ryhmässä on sekä molossityyppisiä että kondrodystrofisia rotuja.

Ryhmässä on rotuja, joilla esiintyy liioiteltua arkuutta ja huonoa luoksepäästävyyttä. Voimakkaat pelko- ja arkuusreaktiot eivät ole koskaan toivottavia. Hallitsematonta aggressiivista käytöstä tai paniikinomaisia pakoreaktioita ei tule hyväksyä, ja niistä tulee antaa laatupalkinto ”hylätty”.

Tarkkailtavat rodut ryhmästä 1

Lainausmerkeissä olevat kohdat ovat lainauksia rotumääritelmästä.

Ceskoslovensky vlcak

Tarkkailtavaa:

1. Käyttäytyminen: Aggressiivisuus, hermostuneisuus ja voimakas arkuus.

”Eloisa, erittäin toimelia, hyvin kestävä, oppivainen ja reaktioissaan nopea. Peloton, rohkea ja epäluuloinen. Erittäin uskollinen isännälleen.” Rotutyypillinen käyttäytyminen otetaan huomioon ja sitä kunnioitetaan, mutta sen ei tulisi estää sosiaalisuutta ja luoksepäästävyyttä. Voimakkaat pelko- ja arkuusreaktiot eivät ole koskaan toivottavia. Hallitsematonta aggressiivista käytöstä tai paniikinomaisia pakoreaktioita ei tule hyväksyä, ja niistä tulee antaa lautupalkinto ”hylätty”.

Collie, pitkä- ja sileäkarvainen

Tarkkailtavaa:

1. Suu: Kapea alaleuka, jolloin kulmahampaat painuvat kitalakeen. *”Vahvat leuat, selvä alaleuka”.*
2. Silmät: Erittäin pienet ja hyvin syväle asettuneet silmät. Silmät ovat *”keskikokoiset (eivät koskaan hyvin pienet)”*. Katso liite 3.
3. Käyttäytyminen: Hermostuneisuus ja voimakas arkuus.

Tavoitteena hyvä alaleuka, purenta, hampaat ja silmät sekä käyttäytyminen. Rotumääritelmän mukaan koiran tulee olla *”ystävällinen, ei vähääkään hermostunut eikä aggressiivinen”*.

Saarloos wolffhond

Tarkkailtavaa:

1. Käyttäytyminen: Aggressiivisuus, hermostuneisuus ja voimakas arkuus.

”Eloisa ja erittäin energinen. Luonteeltaan itsetietoinen ja itsenäinen. Noudattaa ainoastaan omaa tahtoaan, ei alistu. Isännälleen äärimmäisen uskollinen ja luotettava, vieraita kohtaan pidättyväinen eikä hae kontaktia. Pidättyväisyys ja susimainen halu väistää outoja tilanteita ovat tyypillisiä rotuominaisuuksia.” Rotutyypillinen käyttäytyminen otetaan huomioon ja sitä kunnioitetaan, mutta sen ei tulisi estää sosiaalisuutta ja luoksepäästävyyttä. Voimakkaat pelko- ja arkuusreaktiot eivät ole koskaan toivottavia. Hallitsematonta aggressiivista käytöstä tai paniikinomaisia pakoreaktioita ei tule hyväksyä, ja niistä tulee antaa lautupalkinto ”hylätty”.

Saksanpaimenkoira

Tarkkailtavaa:

1. Takaosa: Ylikulmautunut, pihtikinttuinen takaosa, epävakaat kinterreet.
2. Ylälinja: Kaartuva, lanneosasta ja lantiosta jyrkästi laskeva.

Liioiteltu esittäminen tekee mahdottomaksi arvioida, täyttääkö koira rotumääritelmän vaatimuksen: *”Takaraajojen asento on hieman taaksevetäytynyt ja ne ovat takaa katsottuina keskenään yhdensuuntaiset.”* Liikkeet tulee arvioida sekä ravissa että käynnissä.

FCI RYHMÄ 2

Pinsarit, snautserit, molossityyppiset ja sveitsinpaimenkoirat

aidi
alentejonkoira
anatoliankoira
apinapinseri
appenzellinpaimenkoira
bernhardinkoirat
berninpaimenkoira
bokseri
bordeauxindoggi
broholminkoira
bukovinankoira
bullmastiffi
cane corso
castro laboreironkoira
dobermanni
dogo argentino
englanninbulldoggi
entlebuchinpaimenkoira
espanjanmastiffi
estrelanvuoristokoirat
fila brasileiro
hollanninrottakoira
hovawart
isosveitsinpaimenkoira
itävallanpinseri
kanariandoggi
karstinpaimenkoira

kaukasiankoira
keskiaasiankoira
kääpiöpinseri
kääpiösnautserit
landseer
leonberginkoira
mallorcandoggi
mastiffi
napolinmastiffi
newfoundlandinkoira
pinseri
pyreneittenkoira
pyreneittenmastiffi
rottweiler
sao miguelinfilä
sarplaninac
shar pei
snautserit
suurnautserit
tanskalais-ruotsalainen pihakoira
tanskandoggit
tiibetinmastiffi
tornjak
tosa
uruguayan cimarron
venäjänmustaterrieri

Lihavoidut rotut on listattu tarkkailtaviksi.

Ryhmän 2 roduista:

Tässä ryhmässä on useita brakykefaalisia rotuja, mastiffityyppisiä ja vuoristokoiria. On äärimmäisen tärkeää, että koirat ovat mittasuhteiltaan sopuisia ja etteivät ne ole liian lihavia. Niillä tulee olla terve, vahva rakenne, jotta ne pystyvät kantamaan tyyppillisesti raskaan runkonsa ja päänsä rotumääritelmän mukaisesti. Niiden on liikuttava vaittomasti ja terveesti. Raskas hengitys samoin kuin erittäin raskas, matalalla kannettu pää on virhe niin pienissä kuin suurissakin roduissa. *Katso myös liite 2: hengitysvaikeuksien arviointi.*

Kapeat etuosat, käyrät eturaajat ja heikot välikämmenet samoin kuin pihtikintu ja puutteelliset tai liian voimakkaat takakulmaukset ovat virhe kaikilla roduilla, mutta näiden seikkojen huomiointi on erityisen tärkeää ryhmän 2 raskaiden rotujen kohdalla.

Mastiffityypisillä koirilla on runsaasti löysää nahkaa, joka ei koskaan saa olla liiallista. Liioteltu nahka aiheuttaa iho-, silmä- tai huuliongelmia. *Katso myös liite 3: silmäongelmat.*

Ihon tulee olla terve, vailla merkkejä ärsytyksestä.

Monilla tämän ryhmän roduilla on edelleen vartiointitaipumusta ja terävyyttä. Rotutyypilliset piirteet tulee säilyttää, mutta niiden tulee olla sopusoinnussa kaikkia rotuja koskevien suositusten ja arvosteluohjeiden kanssa.

Tarkkailtavat rodut ryhmästä 2

Lainausmerkeissä olevat kohdat ovat lainauksia rotumääritelmästä.

Bernhardinkoira, lyhyt- ja pitkäkarvainen – molossityyppinen

Tarkkailtavaa:

1. Pää: Liian suuri ja raskas. Liioteltu pään nahka ja liian runsaat huulet.
  2. Silmäluomet: Löysät ja/tai liian voimakkaat tai kiertyneet silmäluomet. Katso liite 3.
- Tavoitteena koira, jolla on sopivasti löysää nahkaa ja terveet silmät. Hampaiston tulee olla terve ja rotumääritelmän mukainen. Mittasuhteiden tulee olla oikeat, rakenteen voimakas ja liikkeiden vaivattomat.

Bokseri – brakykefaalinen, molossityyppinen

Tarkkailtavaa:

1. Hengitysvaikeudet: Lyhyestä kuonosta, ahtaista sieraimista ja/tai ahtaista hengitysteistä (ahdas nielu) johtuva väkinäinen, voimakkaasti kuorsaava hengitys. *Katso liite 2.*
2. Iho: Ärtynyt iho, värjäytymät.

Rotumääritelmän mukaan ”*kuononselän pituuden suhde kallon pituuteen on 1:2*”, joten kuonon ei siis tule olla äärimmäisen lyhyt. Hampaiston tulee olla terve ja rotumääritelmän mukainen.

Tavoitteena terve hengitys, oikeat pään mittasuhteet, hyvät hampaat ja iho.

Bordeauxindoggi – brakykefaalinen, molossityyppinen

Tarkkailtavaa:

1. Yleisrakenne: Liiottelu etuosan rakenteessa, takakulmauksissa ja lantion korkeudessa voi aiheuttaa epäterveet, voimattomat, laahustavat liikkeet.
2. Löysät silmäluomet. *Katso liite 3.*

Tavoitteena toimiva rakenne, terveet liikkeet ja terveet silmät.

Bullmastiffi – brakykefaalinen, molossityyppinen

Tarkkailtavaa:

1. Pään nahka: Liiotellun runsas nahka päässä voi aiheuttaa silmä- ja silmäluomiongelmiä.
2. Iho-ongelmat.
3. Takaosa: Puutteelliset kulmaukset, jotka voivat aiheuttaa ongelmia polvissa.

4. Ylälinja: Liioitellun korkea takaosa ja hyvin jyrkkä lantio, joka voi vaikeuttaa liikkumista.
5. Liioiteltu tyyppi ja koko.

Tavoitteena on normaali hengitys, eikä kuono-osa saa olla lyhyempi kuin 1/3 pään koko pituudesta. Terveitä liikkeitä ja oikein kulmautunutta takaosaa on erityisesti suosittava, samoin kuin tervettä ihoa ja karvaa. Äärimmäistä tyyppiä ja kokoa ei tulisi asettaa tasapainoisen, terveen rakenteen edelle.

Englanninbulldoggi – brakykefaalinen, molossityyppinen

Tämän rodun erikoislaatuinen rakenne, voimakkaasti lyhentynyt kallo ja kuono-osa, heikosti kehittynyt kuononselkä ja runsas nahka aiheuttavat liioiteltuina terveysongelmia.

Tarkkailtavaa:

1. Hengitys: Lyhyestä kuonosta, ahtaista sieraimista ja/tai ahtaista hengitysteistä (ahdas nielu ja hengitystiet) johtuva väkinäinen., kuorsaava hengitys. *”Koiran hengitysvaikeudet ovat vakava virhe.”* *”Ahtaat sieraimet ja voimakas kirsun peittävä poimu ovat erittäin vakavia virheitä”.* Katso liite 2.
2. Liioiteltu rotutyyppi ja puutteelliset etu- ja takakulmaukset voivat johtaa epäterveisiin liikkeisiin tai ontumiseen, mikä on ristiriidassa rotumääritelmän kanssa: *”Terveet ja tasapainoiset liikkeet ovat äärimmäisen tärkeitä”.*
3. Naama ja silmät: Äärimmäisen lyhyt kuono, runsas löysä nahka päässä ja löysät silmäluomet voivat aiheuttaa silmävaurioita ja -tulehduksia. Katso liite 3. Kirsun päälle laskeutuva poimu voi aiheuttaa tulehdusta.
4. Häntä: Jäykkä, tiukasti peräaukon päälle kääntyvä häntä voi vaikeuttaa ulostamista. Ihopoimut peräaukon ympärillä voivat aiheuttaa tulehduksia. *”Kokonaan puuttuva häntä, sisäänpäin tai erittäin tiukasti kiertyvä häntä on virhe.”*

Rotumääritelmä vaatii selväsanaisesti, että koiran on kyettävä hengittämään vaikeuksitta.

Vapaasti ja vaivattomasti hengittävät, terveesti ja rodunomaisesti liikkuvat ja iholtaan ja silmiltään terveet tulee asettaa arvostelussa korkealle. On erittäin tärkeää, että häntä on rotumääritelmän asettamissa rajoissa liikkuva.

Mastiffi – molossityyppinen

Tarkkailtavaa:

1. Takaosa: Voimakas takakorkeus, hyvin niukat polvikulmat ja hyvin jyrkkä lantio voivat aiheuttaa virheelliset, vaivalloiset liikkeet.
2. Löysät silmäluomet. Katso liite 3.
3. Hengitysvaikeudet: Lyhyestä kuonosta, ahtaista sieraimista ja/tai ahtaista hengitysteistä (ahdas nielu ja hengitystiet) johtuva väkinäinen, voimakkaasti kuorsaava hengitys, usein suu jatkuvasti auki. Katso liite 2.
4. Iho: Ärtynyt iho, värjäymät.

Tavoitteena tyyppillinen, voimakas, terve perusrakenne, joka pystyy kantamaan rodun voimakkaan rungon ja raskaan luuston. Massiivinen pää tulee kantaa rodunomaisesti. Liikkeiden tulee olla terveet ja vaivattomat.

Napolinmastiffi – molossityyppinen

Tämä rotu on yleisvaikutelmaltaan ”*kookas, olemukseltaan massiivinen ja roteva*”, mutta se ei saa olla epäsuhtainen. Tyypillinen nahka on: ”*paksu, runsas ja löysä koko rungossa*”, jolloin liioitteluun liittyy selviä riskejä.

Tarkkailtavaa:

1. Iho: Kauttaaltaan liian runsas nahka. Päässä: Silmien ympärille nahan muodostamat poimut ja/tai liian runsaat silmäluomat, jotka saattavat kiertyä sisään- tai ulospäin. *Katso liite 3.* Huulet: Epäterveet huulipoimut.

2. Yleinen rakenne: Virheellinen raajarakenne ja heikko yleinen anatomia ja yleiskunto voivat aiheuttaa epäterveet, vaivalloiset liikkeet.

Tavoitteena terve iho ja silmät sekä oikeanlaiset liikkeet. Liian runsasta löysää nahkaa ja virheellisiä liikkeitä ei tule hyväksyä.

On suosittava koiria, joilla on rotumääritelmän vaatimat tyypilliset, kissamaisen pehmeät, hieman hitaat liikkeet, voimakas takaraajojen työntö ja liikkeessä hyvin ojentuvat eturaajat.

Shar pei

Rodun erikoinen iho (ihomusiinoosi/hyaluronoosi) voi liioiteltuna aiheuttaa terveysongelmia.

Tarkkailtavaa:

1. Iho: Liioitellun runsas ja/tai löysä poimuinen iho, joka voi aiheuttaa silmä-, korva- tai iho-ongelmia.
2. Silmät: Runsaan nahan aiheuttama ärsytys ja vauriot. *Katso liite 3.*
3. Suu: Alahuuli saattaa kiertyä hampaiden päälle. Alahuuli, joka kiertyy jatkuvasti hampaiden väliin niin että se haittaa purentaa, on rotumääritelmän mukaan hylkäävä virhe. (Jatkuvasti kireä huuli vaikuttaa alaleuan kehitykseen).

Huomattavaa: Rotumääritelmä mainitsee muitakin hylkääviä virheitä, kuten ”*silmän normaalia toimintaa häiritsevä nahka, poimut tai karvat*” ja ”*voimakkaat nahkapoimut rungossa (lukuun ottamatta sään kohtaa ja hännäntyveä) ja raajoissa*”.

Suosittava koiria, joilla ei ole liioitellun runsasta nahkaa ja joilla on oikeanlainen alahuuli ja terveet/kirkkaat silmät ja terveet korvat.

Tanskandoggi – molossityyppinen

Tarkkailtavaa:

1. Molossityypin liioittelu.
2. Etu- ja takaosa: Ylikääntyvä ranne (”pukinjalka”), heikko takaosa.
3. Löysät silmäluomet. *Katso liite 3.*
4. Kämpälät: Polkuanaturat, jotka eivät koske maahan
5. Käyttätyminen: Hermostuneisuus ja voimakas arkuus.

Tavoitteena luoksepäästävyys, terve etu- ja takaosa, hyvät kämpälät ja terveet silmät.

FCI RYHMÄ 3

Terrierit

airedalenterrieri	kerrynterrieri
amerikankarvatonterrieri	kääpiöbullterrieri
amerikankääpiökettuterrieri	lakelandinterrieri
amerikanrottaterrieri	manchesterinterrieri
amerikanstaffordshirenterrieri	norfolkinterrieri
andalusianrottakoira	norwichinterrieri
australianterrieri	parsonrussellinterrieri
bedlingtoninterrieri	saksanmetsästysterrieri
borderterrieri	sealyhaminterrieri
brasilianterrieri	sileäkarvainen kettuterrieri
bullterrieri	silkkiterrieri
cairnterrieri	skotlanninterrieri
ceskyterrieri	skyenterrieri
dandiedinmontinterrieri	staffordshirenterrieri
englanninkääpiöterrieri	tenterfieldinterrieri
glen of imaalinterrieri	valkoinen länsylämaanterrieri
irlanninterrieri	vehnäterrieri
jackrussellinterrieri	walesinterrieri
japaninterrieri	yorkshirenterrieri
karkeakarvainen kettuterrieri	

Lihavoidut rodut on listattu tarkkailtaviksi.

Ryhmän 3 roduista:

Tässä ryhmässä on kondrodystrofiaa rotuja. Joillakin ryhmän roduista esiintyy iho-ongelmia, muutamilla on ongelmia purennoissa ja joillakin esiintyy taipumusta liioiteltuun rotutyyppiin. Muutamassa rodussa esiintyy paikallista karvattomuutta ja niukkaa karvoitusta. Jotkin ryhmän roduista ovat kääpiörotuja (esim. yorkshirenterrieri), ja siten myös ryhmän 9 johdantoteksti on osittain relevantti ryhmän 3 kohdalla.

Tarkkailtavat rodut ryhmästä 3

Lainausmerkeissä olevat kohdat ovat lainauksia rotumääritelmästä.

Bullterrieri / kääpiöbullterrieri

Tarkkailtavaa:

1. Suu: Kapea alaleuka ja kitalakeen painuvat kulmahampaat.
2. Iho: Ärtynyt iho, niukka, kiilloton karva.
3. Silmät: Liian pieni silmäaukko. *Katso liite 3.*

Ainutlaatuinen pään muoto selittää taipumuksen virheelliseen puretaan. Tavoitteena oikeanlainen pää ja voimakas alaleuka.

Norwichinterrieri

Tarkkailtavat ominaisuudet johtuvat taipumuksesta kääpiökasvuisuuteen:

1. Tästä johtuva omenapää, ulkonevat silmät ja taipumus koveraan kuononselkään, joka voi aiheuttaa hengitys- ja silmäongelmia. *Katso liitteet 2 ja 3.*
2. Liikkeet: Äärimmäisen lyhyt kaula ja runko heikentävät liikkeitä.

Tavoitteena oikea päätyyppi ja runko, mutta myös terveet, vaivattomat liikkeet ja hengitys.

Staffordshirebullterrieri

Tarkkailtavaa:

1. Suu: Kitalakeen painuvat alakulmahampaat.
2. Turkki ja iho: Niukka karva, ärtynyt iho.

Tavoitteena oikea purenta, oikeanpituinen kuono, normaali hengitys ja terve iho.

Yorkshirenterrieri – kääpiöterrieri

Tarkkailtavaa:

1. Suu: Heikot leuat ja hampaisto, kuten myös halvaantunut kieli, joka on hylkäävä virhe.
2. Liioteltu kääpiökasvuisuus: Rotumääritelmän mukaan: *”Paino enintään 3,2 kg, kallo-osa: melko pieni ja litteä, ei liian korostunut eikä pyöreä; silmät: eivät ulkonevat”.*
3. Turkki: Pitkä turkki *”ei saa häitätä liikkeitä”* eikä hyvän lihaskunnon muodostumista.

Tavoitteena terve hengitys ja normaalisti kehittynyt lihaksisto. Kuono-osa, terveet hampaat ja oikeanlaiset leuat ja kieli ovat tärkeitä.

FCI RYHMÄ 4

Mäyräkoirat

karkeakarvainen kaniinimäyräkoira
karkeakarvainen kääpiömäyräkoira
karkeakarvainen mäyräkoira
lyhytkarvainen kaniinimäyräkoira
lyhytkarvainen kääpiömäyräkoira

lyhytkarvainen mäyräkoira
pitkäkarvainen kaniinimäyräkoira
pitkäkarvainen kääpiömäyräkoira
pitkäkarvainen mäyräkoira

Yhtään rotua tästä ryhmästä ei ole listattu tarkkailtavaksi.

Ryhmän 4 roduista

Tähän ryhmään kuuluu yhden rodun yhdeksän eri kondrodystrofista tyyppiä edustavaa muunnosta. Vaikka yhtäkään rotumuunnosta ei ole listattu, on lyhytraajaisissa roduissa tärkeää huomioida huonosti rakentunut etuosa ja epäsymmetria, sekä koiran työskentelykykyä heikentävä puutteellinen maavara. Lisätietoa tarkkailtavista asioista, *katso Kondrodystrofiset rodut, sivu 10.*

FCI RYHMÄ 5

Pystykorvat ja alkukantaiset rodut

akita
alaskanmalamuutti
american eskimo dog
amerikanakita
basenji
buhund
chow chow
etnankoiria
eurasier
faaraokoiria
grönlanninkoiria
harmaa norjanhervikoiria
hokkaidonkoira
hällforsinkoiria
ibizanpodencot
islanninlammaskoira
itäsiperialaika
japaninpystykorva
jämtlanninpystykorva
kaanaankoiria
kainkoira
kanarianpodenco
karjalankarhukoira
kishunkoira

koreanjindonkoira
lapinporokoira
lunnikoira
länsigöötanmaanpystykorva
länsisiperianlaika
meksikonkarvatonkoira
musta norjanhervikoiria
perunkarvatonkoira
pohjanpystykorva
portugalinpodengo
ruotsinlapinkoira
saksanpystykorvat
samojedinkoira
shiba
shikokunkoira
siperianhusky
suomenlapinkoira
suomenpystykorva
taiwaninkoira
thaimaanpystykorva
thai ridgeback
valkoinen ruotsinhervikoiria
venäläis-eurooppalainen laika
volpino italiano

Lihavoidut rodut on listattu tarkkailtaviksi.

Ryhmän 5 roduista

Ryhmän roduissa on suurta kokovaihtelua, mutta kaksi suhteellisen yhtenäistä perustyyppiä, jotka eivät johda helposti liioitteluun. Muutamissa roduissa esiintyy rotupiirteitä, joihin liittyy tarkkailtavia riskejä. Useissa pystykorvaroduissa esiintyy virheellistä karvanlaatua, jossa peitinkarva on puutteellinen ja aluskarva erittäin runsas, tai pentu-
karva jää pysyväksi.

Tarkkailtavat rodut ryhmästä 5

Lainausmerkeissä olevat kohdat ovat lainauksia rotumääritelmästä.

Chow chow

Liioitellun runsas nahka ja takaosan rakenne voivat aiheuttaa ongelmia.

Tarkkailtavaa:

1. Hengitysvaikeudet: Väkinäinen, voimakkaasti kuorsaava hengitys usein suu koko ajan auki, syynä ahtaat hengitystiet ja nielu. *Katso liite 2.*
2. Takaosa: Rodulle tyypilliset niukat polvi- ja kinnerkulmat ovat rodunomaisen liikunnan edellytys, mutta tämä rakenne on myös merkittävä riski. Ylikääntyvät polvet ja kintereet ovat anatomisesti virheelliset ja erittäin ei-toivotut.
3. Pää: Liian runsas iho, joka peittää silmät. Pienet silmäaukot. Silmien tulee olla *”Tummat, soikeat ja keskikokoiset, eivät vuotavat.” Katso liite 3.*

Tavoitteena terve hengitys, silmät ja iho sekä oikeanlaiset liikkeet.

Myönteistä huomiota kiinnitettävä erityisesti vaivattomaan hengitykseen, terveisiin silmiin joissa ei näy ärsytyksen merkkejä, ja rotutyypilliseen mutta terveeseen liikuntaan.

Saksapystykorva/Pomeranian – kääpiöpystykorva

Kyseessä on kääpiörotu, joten roturyhmän 9 johdantotekstissä mainitut liioitellun kääpiökasvuisuuden riskit on pidettävä mielessä.

Tarkkailtavaa:

1. Turkki: Liioitellun runsas pohjavilla yhdistyneenä puutteelliseen tai laadultaan virheelliseen peitinkarvaan, jolloin karvapeitteestä puuttuu oikeanlaisen kaksinkertaisen turkin tyypillinen joustavuus.

Rotumääritelmän mukaan *”Pitkä, suora ja pysty peitinkarva sekä lyhyt, tiheä, pumpulimainen aluskarva.”* Virheellinen turkki voi olla oire vähitellen etenevästä karvattomuudesta. Oikea turkinlaatu on siksi oleellisen tärkeä!

Tavoitteena lisäksi oikea koko, hyvä kirsu, leuat ja hampaat.

FCI RYHMÄ 6

Ajokoirat ja jäljestävät koirat

alppienajokoira
amerikankettukoira
anglo-français de petite vénerie
arigeois
bajjerinvuoristovihikoira
basset artésien normand
basset hound
beagle
beagle harrier
billy
bluetick coonhound
bosanski ostrodlaki gonic barak
bretagnenbassetti
briquet griffon vendeen
chien d'artsis
dalmatiankoira
dreeveri
dunkerinajokoira
eestinajokoira
englanninkettukoira
englantilais-venäläinen ajokoira
français blanc et noir
français blanc et orange
français tricolore
gascognenbassetti
gotlanninajokoira
grand anglo-français blanc et noir
grand anglo-français blanc et orange
grand anglo-français tricolore
grand basset griffon vendeen
grand gascon saintongeais
grand griffon vendeen
griffon bleu de gascogne
griffon fauve de bretagne
griffon nivernais
haldeninajokoira
hamiltoninajokoira
hannoverinvihikoira

harrieri
hygeninajokoira
iso gascognenajokoira
itävällänajokoira
karkeakarvainen istrianajokoira
karkeakarvainen italianajokoira
kopo
kreikanajokoira
lyhytkarvainen istrianajokoira
lyhytkarvainen italianajokoira
montenegronajokoira
pesukarhukoira
petit basset griffon vendeen
petit bleu de gascogne
petit gascon saintongeais
pienetsveitsinajokoirat
plottinajokoira
poitevin
porcelaine
posavinanajokoira
puolanajokoira
puolanjahtikoira
rhodesiankoira
sabueso espanol
saksanajokoira
saukkokoira
schillerinajokoira
slovakianajokoira
smoolanninajokoira
srpski gonic
srpski trobojni gonic
steirische rauhaarbracke
suomenajokoira
sveitsinajokoirat
tiroler bracke
walkerinpesukarhukoira
venäjänajokoira
vihikoira

Lihavoidut rodut on listattu tarkkailtaviksi.

Ryhmän 6 roduista

Tähän ryhmään kuuluu työskenteleviä metsästyskoirarotuja, joille terve rakenne on äärimmäisen tärkeä. Basset-rodut ovat kondrodystrofiaa, ja tämä voi aiheuttaa epätervettä etuosan rakennetta, esim. käpäliä joiden varpaiden polkuanturat eivät kunnolla koske maahan. Erityistä huomiota on kiinnitettävä rintakehään, joka voi olla epämuodostunut, kylkiluut heikot ja rintalasta lyhyt.

Matalaraajaisissa roduissa on kiinnitettävä huomiota etuosan rakenteeseen ja symmetrisyyteen, sekä mahdolliseen niukkaan maavaraan, joka heikentää koiran toimintakykyä.

Tarkkailtavat rodut ryhmästä 6

Lainausmerkeissä olevat kohdat ovat lainauksia rotumääritelmästä.

Basset hound – kondrodystrofinen tyyppi

Liioiteltu rotutyyppi. Jotkin rotupiirteet saattavat altistaa terveysongelmille.

Tarkkailtavaa:

1. Nahka: Epäterve ja/tai liian runsas löysä nahka voi aiheuttaa tulehduksia ihopoi- muissa. Rotumääritelmän mukaan nahka on *”irttonainen ja joustava, ei liioitellun runsas”*.
2. Etu- ja takaosa: Huono rakenne ja liioitellun lyhyistä raajoista johtuva riittämätön maavara voivat heikentää liikkeitä ja koiran työskentelykykyä.
3. Silmäluomet: Hyvin löysät, liian runsaat ja/tai kiertyvät silmäluomet. *Katso liite 3.*
4. Korvat: Liioitellun pitkät korvat.

Tavoitteena tyyppilliset mittasuhteet, silmät, korvat ja nahka. Raskaat korvat ja nahka voivat aiheuttaa ongelmia silmäluomissa. Vieläkin tärkeämpää on oikea liikunta: *”jous- tavaa, voimakasta ja vaivatonta, eturaajat ojentuvat pitkälle eteen ja takaraajojen työntö on voimakas. Koiraa liikkuu yhdensuuntaisesti sekä edestä että takaa katsottuna. Liikkeessä kintereet ja polvet eivät ole koskaan jäykät eikä koiraa saa laahata varpaitaan.”*

”On tärkeää muistaa, että kyseessä on metsästyskoirarotu, jonka on sovellettava käyttötarkoi- tukseensa, eli sen tulee olla voimakas, aktiivinen ja kykenevä erittäin kestävään työskentelyyn maastossa.”

Vihikoira

Tarkkailtavaa:

1. Iho ja silmät: Liioitellun runsas nahka ja löysät tai kiertyvät silmäluomet voivat ai- heuttaa ongelmia. *Katso liite 3.*

FCI RYHMÄ 7

Kanakoirat

auvergnenseisoja
bourbonnaisinseisoja
braque de l'ariege
braque saint-germain
bretoni
burgosinseisoja
englanninsetteri
gordoninsetteri
harjaskarvainen saksanseisoja
hollanninpeltopykoira
isomünsterinseisoja
italianseisoja
karkeakarvainen saksanseisoja
karkeakarvainen slovakianseisoja
karkeakarvainen unkarinvizsla
korthalsingriffoni
lyhytkarvainen saksanseisoja
lyhytkarvainen unkarinvizsla
picardienspanieli

pienimünsterinseisoja
pitkäkarvainen saksanseisoja
pointteri
pont-audemerinspanieli
portugalinseisoja
punainen irlanninsetteri
punavalkoinen irlanninsetteri
ranskanseisoja, gascognelaistyyppi
ranskanseisoja, pyreneläistyyppi
ranskanspanieli
saint-usugenspanieli
sininenpicardienspanieli
spinone
stabijhoun
tsekinseisoja
vanhatanskankanakoira
villakoirapointteri
weimarinseisojat

Lihavoidut rodut on listattu tarkkailtaviksi.

Ryhmän 7 roduista

Tähän ryhmään kuuluu kanakoiria, joille terve rakenne on äärimmäisen tärkeä ja joissa ei saa olla taipumusta liioiteltuihin piirteisiin (esim. raskasrakenteisuus tai voimakas lymfaattisuus, liiallinen jalous, erittäin runsas turkki, liian syvä tai litteä rintakehä). Muutamilla ryhmän roduista on liioitellun runsas nahka.

Tarkkailtavat rodut ryhmästä 7

Italianseisoja

Tarkkailtavaa:

1. Pään nahka ja silmäluomet: Liioitellun runsas nahka voi aiheuttaa voimakkaita huu-
lipoimuja ja/tai ongelmia silmäluomissa. *Katso liite 3.*

Spinone

Tarkkailtavaa:

1. Pään nahka ja silmäluomet: Liioitellun runsas nahka voi aiheuttaa voimakkaita huu-
lipoimuja ja/tai ongelmia silmäluomissa. *Katso liite 3.*

FCI RYHMÄ 8

Noutajat, ylösajavat koirat ja vesikoirat

amerikancockerspanieli

amerikanvesispanieli

barbet

chesapeakekalahdannoutaja

clumberinspanieli

cockerspanieli

englanninspringerspanieli

espanjanvesikoira

fieldspanieli

friisinvesikoira

irlanninvesispanieli

kiharakarvainen noutaja

kooikerhondje

kultainen noutaja

labradorinnoutaja

lagotto romagnolo

novascotiannoutaja

portugalivesikoira

sileäkarvainen noutaja

sussexinspanieli

viiriäiskoira

walesinspringerspanieli

Lihavoidut rodut on listattu tarkkailtaviksi.

Ryhmän 8 roduista

Tähän ryhmään kuuluu linnunmetsästykseseen käytettyjä koiria. Niille kestävyys, terveet liikkeet ja hyvä lihaskunto ovat äärimmäisen tärkeitä. On tärkeää tiedostaa massan ja ylipainon välinen ero. Muutamilla ryhmän spanieliroduilla esiintyy runsaasta nahasta sekä suurista, karvaisista korvalehdistä johtuvia silmä- ja korvaongelmia. Katso myös liite 3.

Tarkkailtavat rodut ryhmästä 8

Lainausmerkeissä olevat kohdat ovat lainauksia rotumääritelmästä.

Amerikancockerspanieli

Tarkkailtavat piirteet liittyvät lähinnä taipumuksesta brakykefaliaan, *katso sivu 10*.

1. Pää: Liioitellun lyhyt kuono, liian lyhyt ja pyöristynvä kallo, ongelmat purennassa.
2. Silmät: Ulkonevat silmät ja matalat silmäkuopat, runsas kyynelvuoto. Löysät silmäluomet ja epäterveet huulipoimut. *Katso liite 3*.
3. Turkki: Liioitellun runsas turkki, virheellinen turkin laatu.

Tavoitteena oikeat pään ja kuonon mittasuhteet, terveet silmät, normaali kyynelvuoto ja oikea purenta. Suurta arvoa tulee antaa oikean pituiselle rintakehälle ja rintalastalle sekä oikealle turkille. Rotumääritelmässä sanotaan turkin olevan ”...laadultaan helppohoitoinen” eikä se ”haittaa koiran käyttöä lintukoirona”.

Clumberinspanieli

Rodun tulisi olla ketterä, hyväkuntoinen työkoira, joka ei ole lihava ja jonka pää ja kallo-osa eivät ole liioitellut.

Tarkkailtavaa:

1. Pää Liioitellun raskas pää jossa runsaasti löysää nahkaa ja löysät silmäluomet, jotka voivat aiheuttaa silmäongelmia.
2. Liioitellun kookas ja raskas.

Tavoitteena voimakas, terve koira, jolla on tyypilliset liikkeet ja oikeat mittasuhteet ja koko sekä oikeanlainen pää.

FCI RYHMÄ 9

Seura- ja kääpiökoirat

bichon frisé
bolognese
bostoninterrieri
cavalier kingcharlesinspanieli
chihuahua
coton de tulear
griffon belge
griffon bruxellois
havannankoira
japanese chin
kiinanharjakoira
kiinanpalatsikoira/pekingeesi
kingcharlesinspanieli
kromfohländer
lhasa apso

maltankoira
mopsi
papillon
phalene
petit brabancon
pienileijonakoira/löwchen
prahanrottakoira
ranskanbulldoggi
shih tzu
tiibetinspanieli
tiibetinterrieri
venäjänbolonka
venäjäntoy
villakoirat

Lihavoidut rodut on listattu tarkkailtaviksi.

Ryhmän 9 rodusta

Suurin osa tämän ryhmän rodusta ovat kääpiörotuja. Joillain on äärimmäinen rakenne, kuten esimerkiksi erittäin lyhyt kallo ja kehittymätön kuono-osa – brakykefalia. Muutamat näistä rodusta ovat myös kondrodystrofiaa. Näiden rodunomaisten piirteiden liioittelu ja liioiteltu kääpiökasvuisuus voivat aiheuttaa vakavia terveysongelmia. *Katso myös sivu 10, Rotutyypit, kääpiörodut.*

Brakykefalinen päänmuoto kuuluu oleellisesti bostoninterrierin, ranskanbulldogin, griffoneiden, japanese chinin, kingcharlesinspanielien, kiinanpalatsikoiran ja shih tzun rotutyyppeihin. Se voi aiheuttaa hengitysongelmia ja vaikeuttaa ruumiinlämmön säätelyä. Ahtaat hengitystiet, vaikeutunut hengitys ja ahtaat sieraimet ovat vakavia ongelmia, joihin on kiinnitettävä huomiota. *Katso myös liite 2, hengitysvaikeuksien arvioiminen.*

Useilla rodusta on ulkonevat silmät ja matala silmäkuoppa, joka altistaa silmävammoil-le. *Katso myös liite 3.*

Kallon aukile on epänormaali piirre ja se on kaikilla rodulla hylkäävä virhe.

Vino alaleuka ja/tai veltto, halvaantunut kieli ovat hylkääviä virheitä.

Joillakin rodulla esiintyvä poikkeava liiketapa, raivokas raaputtaminen ja kipuoireet ilman ilmeistä syytä koiran ollessa kytkettynä hihnaan saattavat olla merkki vakavasta neurologisesta viasta, syringomyeliasta.

Kääpiöroduilla nähdään voimattomia, laahustavia liikkeitä, joiden syynä on epäsopivien elinolojen aiheuttama heikko lihaksisto.

Erällä ryhmän roduista on paksu turkki. Joissain tapauksissa tämä saattaa johtaa laadultaan virheelliseen, villavaan ja liian runsaaseen turkkiin, joka on niin raskas että se haittaa liikkumista ja heikentää koiran elämänlaatua. *Katso myös ”Liioiteltu esittäminen, sivu 8”.*

Tarkkailtavat rodut ryhmästä 9

Lainausmerkeissä olevat kohdat ovat lainauksia rotumääritelmästä.

Bostoninterrieri – brakykefaalinen, pieni molossityyppinen

Tarkkailtavat piirteet liittyvät kääpiötyyppiin ja brakykefaliaan, *katso sivu 10.*

1. Hengitysvaikeudet: Lyhyestä kuonosta, ahtaista sieraimista ja ahtaista hengitysteistä (ahdas nielu ja hengitystiet) ja/tai rintakehästä johtuva väkinäinen, voimakkaasta kuorsaava hengitys. *Katso liite 2.*
2. Yleinen rakenne: Liioitellun lyhyt runko, köyry selkä, erittäin lyhyt häntä ja liian lyhyt ja litteä kuono-osa.
3. Silmät: Ulkonevat silmät ja matalat silmäkuopat. *Katso liite 3.*
4. Heikosti kehittynyt häntä: Näkyvien/tunnettavissa olevien häntänikamien puuttuminen on hylkäävä virhe.

Tavoitteena terve hengitys, oikea pään/kallon muoto ja oikeat mittasuhteet.

Cavalier kingcharlesinspanieli

Tarkkailtavat piirteet johtuvat taipumuksesta brakykefaliaan, *katso sivu 10.*

1. Pää: Liioitellun lyhyt kuono, liioiteltu otsapenger sekä hyvin lyhyt, pyöristynvä kallo (joka saattaa vakavaan neurologiseen vikaan – syringomyeliaan).
2. Hengitysvaikeudet: Lyhyestä kuonosta, ahtaista sieraimista ja/tai ahtaista hengitysteistä (ahdas nielu ja hengitystiet) johtuva väkinäinen, voimakkaasta kuorsaava hengitys. *Katso liite 2.*
3. Silmät: Ulkonevat silmät lisäävät silmävammojen todennäköisyyttä. Löysät silmäluomet. Runsas kyynelvuoto. Ärsytyksen merkit ihopoimuissa.
4. Liikkeet: Tietylainen poikkeava liiketapa, raivokas raapiminen ja kipuoireet ilman ilmeistä syytä koiran ollessa kytkettynä hihnaan saattavat olla merkki vakavasta neurologisesta viasta (syringomyeliasta).

Tavoitteena terve hengitys, iho, silmät ja liikkeet. Rotumääritelmän sanamuoto nimenomaan varoittaa taipumuksesta brakykefaliaan: *”Pää, kallo: Miltei tasainen korvien välistä. Otsapenger: Loiva”*. Silmien tulee olla *”Suuret, tummat, pyöreät, eivät ulkonevat, kaukana toisistaan”*.

Chihuahua, lyhyt- ja pitkäkarvainen

Tarkkailtavat piirteet liittyvät liioiteltuun kääpiökasvuisuuteen:

1. Suu: Heikosti kehittynyt kuono-osa ja siitä johtuva virheellinen purenta, hampaisto ja leuat. Lisäksi kitalakeen painuvat kulmahampaat.

2. Velto (halvaantunut) kieli.
3. Silmät: Ulkonevat silmät lisäävät silmävammojen todennäköisyyttä. *Katso liite 3.*
4. Takaosa: Heiveröinen ja rakenteeltaan epäterve.
5. Kalloukile on ollut hylkäävä virhe vuodesta 2010 alkaen, sitä ennen se oli rotutyypillinen piirre. Vähäinen painauma merkinä sulkeutuneesta kalloukileesta ei ole hylkäävä virhe.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä kallon ja leukojen muotoon sekä yleiseen anatomiaan: *”Takaraajat ovat hyvin lihaksikkaat ja pitkäluiset”.*

Griffon belge/bruxellois & petit brabancon – brakykefaalinen tyyppi

Tarkkailtavaa:

1. Pää Pieni pää ja liioitellun lyhyt kuono voivat aiheuttaa silmävammoja ja neurologisia vikoja.
2. Hengitys: Ahtaasta nielusta ja/tai ahtaista sieraimista ja/tai ahtaasta rintakehästä johutuva väkinäinen, voimakkaasta kuorsaava hengitys. *Katso liite 2.*
3. Liikkeet: Tietynlainen poikkeava liiketapa, raivokas raapiminen ja kipuoireet ilman ilmeistä syytä koiran ollessa kytkettyä hihnaan saattavat olla merkki vakavasta neurologisesta viasta, syringomyeliasta.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä hengitykseen, kirsuun ja terveisiin silmiin sekä liikumistapaan.

Japanese chin – brakykefaalinen tyyppi

Tarkkailtavaa:

1. Hengitys: Liian pienestä, ylähengitysteiden tilaa rajoittavasta kallosta, ahtaista sieraimista ja lyhyestä rintakehästä johtuva väkinäinen, voimakkaasti kuorsaava hengitys. *Katso liite 2.*
  2. Silmät: Ulkonevat silmät ja matalat silmäkuopat altistavat silmävaurioille. *Katso liite 3.*
- Tavoitteena terve hengitys ja oikea pään/kallon sekä rintakehän muoto.

Kiinanharjakoira, karvaton muunnos

Koiran kunnostamista näyttelyyn on tarkkailtava:

1. Ihovauriot, jotka johtuvat epäeettisistä karvanpoistomenetelmistä (epilointi, kemiallinen karvanpoisto) tarkoituksena esittää koira rotumääritelmän vaatimusten mukaisena.

Kiinanpalatsikoira (pekingeesi) – brakykefaalinen, kondrodystrofinen

Rodun tyyppillinen rakenne, lyhyt kallo, liian lyhyt kuononselkä ja leuat voivat liioiteltuina aiheuttaa terveysongelmia.

Tarkkailtavat piirteet liittyvät liioiteltuun kääpiökasvuisuuteen, brakykefaliaan ja kondrodystrofiaan:

1. Silmät: Ulkonevat silmät altistavat silmävammoille. *Katso liite 3.*

2. Hengitysvaikeudet: Lyhyestä kuonosta, ahtaista sieraimista ja/tai ahtaista hengitysteistä (ahdas nielu) johtuva väkinäinen, voimakkaasta kuorsaava hengitys. *Katso liite 2.*
3. Nenäpoimu: Kirsun päälle kääntyvä poimu voi tukkia sieraimet ja aiheuttaa ihotulehduksia.
4. Yleinen rakenne: Heikko rakenne ja rintakehä, lyhyt rintalasta ja heikko lihaskunto.
5. Turkki: Turkki voi olla liian runsas ja/tai villava ja haitata koiran elämää. Rotumääritelmän mukaan ”*Karva ei saa olla niin pitkää ja runsasta, että se peittää rungon ääriviivat tai häiritsee koiran toimintaa. Liioiteltu karvapeite on vakava virhe.*” ”*Minkäänlaiset hengitys- ja liikuntavaikeudet missään olosuhteissa eivät ole hyväksyttäviä ja ovat vakavia virheitä*”. Hengitys tulee arvioida koiran liikkueissa.

Epätyypillistä/epätervettä liikettä ei tule sekoittaa rotutyypilliseen liiketapaan: ”*Etuliikkeet ovat tyyppillisen hitaat ja edestä arvokkaan keinuvat.*” ”*Minkäänlaiset hengitys- ja liikuntavaikeudet missään olosuhteissa eivät ole hyväksyttäviä ja ovat vakavia virheitä*”.

Kingcharlesinspanieli – brakykefaalinen tyyppi

Tarkkailtavaa:

1. Yleinen rakenne: Heikko, huonosti kehittynyt, kölimäinen rintakehä; käyrät eturajat ja ulospäin kääntyvät käpälät.
2. Kuono-osa: Liian lyhyt.
3. Silmät: Ulkonevat silmät altistavat silmävammoille. *Katso liite 3.*
4. Liikkeet: Tietyntyläinen poikkeava liiketapa, raivokas raapiminen ja kipuoireet ilman ilmeistä syytä koiran ollessa kytkettynä hihnaan saattavat olla merkki vakavasta neurologisesta viasta (syngomyeliasta).

Erityistä huomiota kiinnitettävä terveeseen hengitykseen ja yleiseen anatomiaan.

Mopsi – brakykefaalinen, pieni molossityyppinen

Tarkkailtavaa:

1. Hengitysvaikeudet: Lyhyestä kuonosta, ahtaista sieraimista, ahtaista hengitysteistä (ahdas nielu) ja/tai lyhyestä ja avoimesta rintakehästä, jossa lyhyet kylkiluut ja rintalasta, johtuva väkinäinen, voimakkaasta kuorsaava hengitys. Liikalihavuus/ylipaino. *Katso liite 2.*
2. Pää: Liioitellun lyhyt kuono ja huono hampaisto, ylimääräinen, silmien ja nenän toimintaa häiritsevä löysä nahka ja karva nenäpoimussa. Rotumääritelmä ei itse asiassa edellytä minkäänlaista nenäpoimua.
3. Silmät: Ulkonevat silmät, jotka altistavat silmävammoille. *Katso liite 3.*

Tavoitteena terve hengitys, terve iho ja silmät, oikein muodostunut rintakehä sekä oikea koko ja paino. Rotumääritelmän mukaan ihannepaino on 6,3–8,1 kg. Rotumääritelmän mukaan kuono on ”*suhteellisen lyhyt*”.

Ranskanbulldoggi – brakykefaalinen, pieni molossityyppinen

Rodun tyypillinen rakenne, lyhyt kallo ja erittäin lyhyt kuononselkä sekä heikosti kehittynyt häntä aiheuttavat liioiteltuina terveysongelmia.

Tarkkailtavaa:

1. Hengitysvaikeudet: Lyhyestä kuonosta, ahtaista sieraimista ja/tai ahtaista hengitysteistä (ahdas nielu) ja/tai rintakehästä johtuva väkinäinen, voimakkaasti kuorsaava hengitys. *Katso liite 2.*
2. Pää ja silmät: Liian lyhyt kuono-osa ja ulkonevat silmät, jotka lisäävät silmävammon todennäköisyyttä. *Katso liite 3.*
3. Mittasuhteet ja rakenne: Äärimmäisen lyhyt kaula ja selkä sekä riittämättömät etu- ja takakulmaukset voivat aiheuttaa voimattomat, laahaavat liikkeet.
4. Heikosti kehittynyt häntä: Näkyvien/tunnettavissa olevien häntänikamien puuttuminen on hylkäävä virhe.

Tavoitteena terve hengitys, oikeanlainen kuononselkä, silmät, iho, häntä ja liikkeet. Rotumääritelmän mukaan ”*kuonon pituus on noin 1/6 koko pään pituudesta.*”

Rotumääritelmän mukaan ”*koiran tulee vaikuttaa aktiiviselta*” ja se on ”*pieneen kokoonsa nähden voimakas, lyhytrunkoinen, tanakka ja joka suhteessa tiivis*”, mutta ranskanbulldoggi ei saa olla liioitellun lyhytkaulainen ja -runkoinen. Liikkeiden tulee olla vapaat ja energiset.

Shih tzu – brakykefaalinen, kondrodystrofinen

Tarkkailtavaa:

1. Hengitys: Brakykefaliasta, liian pienestä, ylähengitysteiden tilaa rajoittavasta päästä, liian lyhyestä kuonosta ja/tai ahtaista sieraimista johtuva väkinäinen, voimakkaasta kuorsaava hengitys. *Katso liite 2.*
2. Silmät: Ulkonevat silmät, jotka altistavat silmävaurioille. *Katso liite 3.*
3. Suu: Kapea alaleuka ja huono hampaisto.

Tavoitteena terve hengitys, oikeat pään mittasuhteet, terveet silmät, leuat ja hampaat.

FCI RYHMÄ 10

Vinttikoirat

afgaanivinttikoiraa
azawakh
englannivinttikoiraa
espanjanvinttikoiraa
irlanninsusikoiraa
italianvinttikoiraa
puolanvinttikoiraa

saluki
skotlanninhirvikoiraa
sloughi
unkarinvinttikoiraa
venäjänvinttikoiraa
whippet

Lihavoidut rodut on listattu tarkkailtaviksi.

Ryhmän 10 roduista

Tähän ryhmään kuuluvat rodut ovat yleisrakenteeltaan hyvin samanlaisia. Joissakin roduissa on ongelmia hampaiden ja purennan kanssa, ja joissakin esiintyy huonoa, niukkaa turkkia. Muutamat afroaasialaiset vinttikoirarodut ovat luonteeltaan hyvin erikoisia (etäisiä ja ylpeitä). Nämä piirteet eivät kuitenkaan milloinkaan saa muuttua liioitelluksi luoksepäästämättömydeksi.

Tarkkailtavat rodut ryhmästä 10

Azawakh

Tarkkailtavaa:

1. Paino: Rotumääritelmän mukaan azawakh on erityisen hoikka ja tyylikäs, mutta sen ei tulisi olla liian laiha. Erittäin hento yleisvaikutelma on rotumääritelmän mukaan hylkäävä virhe.
2. Käyttäytyminen: Aggressiivisuus, hermostuneisuus ja voimakas arkuus.

LIITE 1

RKO:n taustaa

Pohjoismaisen Kennelunionin Rotukohdattaiset ohjeet perustuvat laajaan yhteistyöhön ulkomuototuomareiden, rotujärjestöjen ja eläinlääkäreiden välillä sekä eläinvakuutuksia myöntävien yhtiöiden tilastoihin.

Ruotsin kennelliitto (SKK) pani alulle ohjeisiin liittyvän työn, ja ruotsalainen RKO-dokumentti otettiin käyttöön koiranäyttelyissä vuonna 2009. Vuonna 2012 Pohjoismaisen Kennelunioni päätti tehdä yleisen, pohjoismaisen RKO-asiakirjan, joka perustui SKK:n listoihin, käytäntöihin ja kokemukseen, samoin kuin muiden pohjoismaisten kennelliittojen tekemiin tutkimuksiin.

PKU RKO:n ensimmäinen laitos valmistui maaliskuussa 2014. Ensimmäinen laitos yhdisti kuusi eri aineistoa:

1. Kymmenen Skandinavian alueen kaikkien rotujen tuomarin vuonna 2006 laatima korkean profiilin rotujen lista sekä sen päivitetty versio, jonka 20 pohjoismaista kaikkien rotujen tuomaria laati vuonna 2012.
2. Jatkuva vuoropuhelu asianomaisten pohjoismaisten rotujärjestöjen kanssa 2007–2013.
3. a) Kaikille Ruotsin pieneläimiin erikoistuneille eläinlääkäreille 2010 lähetettyyn kyselyyn sekä näitä rotuja koskeviin Ruotsin vakuutustilastoihin

(Agria Breed Profiles) vuosilta 1995–2011 pohjautuva terveystilanteen arviointi.

- b) Kaikille Norjan pieneläinlääkärien liiton jäsenille, Norjan sertinäyttelyjen tuomareille sekä rotujärjestöille lähetytty kysely 2001–2012.
4. Ruotsin yleisissä ulkomuototuomarin neuvotteluissa 2007 ja 2012 yhteisesti muotoiltu lista tarkkailtavista rodusta. Tätä RKO-dokumenttia puolsi myös Norjan yleinen ulkomuototuomarien kokous vuonna 2014.
5. Tuomarien aiemman RKO-dokumentin pohjalta tekemät arviointiraportit kaikista SKK:n näyttelyistä 2009–2012.
6. PKU:n asettaman työryhmän valinnat ja päätökset 2012–2014.

Rodun liittäminen tarkkailtavien rotujen listalle on tapahtunut näiden kuuden perusaineiston pohjalta.

Näistä lähteistä saatujen tietojen yhdistelmä on siis perustana sille, että tietyt rodut on listattu tarkkailtaviksi, koska niiden kehityksen arvioidaan olevan vaarassa tyyppiominaisuuksien liioittelun vuoksi. Tuomarien tulisi näyttelyissä arvostellaan kiinnittää erityistä huomiota näiden rotujen rotuypin liioitteluun, terveyteen ja terverakenteisuuteen.

Rotukohtaiset ohjeet tarkistetaan joka kolmas vuosi. Seuraavat kohdat muodostavat perustan tarkistetulle RKO-asiakirjalle (toinen laitos, 2018) yhdessä yllä mainittujen perusaineistojen kanssa:

1. Kaikkien ulkomuototuomarien mielipide, eikä vain kaikkien rotujen tuomarien. Suomen, Ruotsin ja Norjan kennelliitot lähettivät verkkokyselyn kaikille ulkomuototuomareilleen. Kyselyssä tuomareita pyydettiin kertomaan mielipiteensä niiden rotujen osalta, joihin heillä on arvosteluoikeudet.
2. Vuoropuhelu PKU-maiden rotujärjestöjen kanssa tai rotujärjestöille suunnatut verkkokyselyt.
3. Näyttelyissä kerättyjen tuomariraporttien arviointi.

PKU:n RKO-työryhmä on ollut vastuussa kyselyistä listattavien rotujen valitsemises-

ta, kielellisistä ilmaisuista RKO-asiakirjassa sekä PKU:lle ja pohjoismaisille kennelliitoille tiedottamisesta.

Arviointi tehtiin vuonna 2017, ja PKU:n RKO-asiakirjan toinen laitos voidaan ottaa käyttöön näyttelykehissä maaliskuussa 2018.

RKO-asiakirja on sopusoinnussa *FCI:n ohjeen Basic Statement for Show Judges, Dogs fit for their original function* kanssa, joka hyväksyttiin FCI:n yleiskokouksessa Helsingissä lokakuussa 2013 ja siitä keskusteltiin myös FCI:n ulkomuototuomarikomission kokouksessa Pariisissa helmikuussa 2014. Erityisesti kiitettiin sitä, että RKO antaa **suosituksia ulkomuototuomareille** tiukkojen, pakollisten sääntöjen sijaan.

LIITE 2

Hengitysvaikeuksien arviointi näyttelykehässä

Kaikkien koirien tulee pystyä hengittämään normaalisti, myös liikkueessaan.

Sekä laatu- että kilpailuarvostelussa on huomioitava hengitysvaikeuksien ilmenemisen kolme eri astetta, ja koirien tulee kyetä hengittämään myös kehässä liikkueessaan.

1. Vähäiset/väliaikaiset hengitysvaikeuksien oireet, jotka eivät aiheuta koiralle vaikeuksia: Nämä tulee ottaa huomioon, mutta ne eivät välttämättä vaikuta laatuarvosteluun. Ne tulisi kuitenkin ottaa huomioon kilpailuarvostelussa.
2. Lievät hengitysvaikeuksien oireet samoin kuin hengityskykyyn mahdollisesti vaikuttavat anatomiset seikat (ahtaat sieraimet, liian lyhyt kuono-osa, liioitellun pienen pää ja/tai erittäin lyhyet mittasuhteet, heikosti kehittynyt rintakehä jne.): Tämän tulisi vaikuttaa laatuarvosteluun.
3. Selkeiden hengitysvaikeuksien kohdalla tulisi harkita hylkäämistä. Selkeisiin vaikeuksiin viittaa se, jos koira on jo paikallaan seisossa ja ilman selvää

ulkoista syytä (kuumeisuus, kiihottavat ärsykkeet jne.) hengittää vaivalloisesti, esimerkiksi:

- Hengittää suun kautta suupielet selvästi vetäytyneenä ja/tai kieli selvästi ulkona,
- Korostuneet hengitysäänet (kuorsaus); sisään- ja/tai uloshengitysääni kuuluu selvästi
- Eturinnassa ja/tai rintakehän takana näkyvä selvä sisäänvetäytyminen hengityksen aikana
- Pää ja kaula nyökkivät hengityksen tahtiin.

Hengityksen arviointiin tulee aina sisältyä mahdollisten oireiden havainnointi koiran liikkeiden arvostelun aikana ja sen jälkeen. Koiraa tulisi liikuttaa rodulle sopivalla nopeudella ja sopivanpituisella matkalla.

Merkit yleisestä uupumuksesta, samoin kuin pitkittynyt ja vaikea palautuminen liikkumisen jälkeen, ovat hyvin vakavia oireita ja merkkejä vakavasti alentuneesta hengityskapasiteetista. *

* SKK:n DVD 2012, koiran hengityksen arviointi.

LIITE 3

Silmäongelmat

Silmäongelmia mahdollisesti aiheuttavat anatomiset piirteet

Silmäongelmat, joihin ulkomuototuomarin tulee kiinnittää huomiota, liittyvät yleensä silmää ympäröiviin kudoksiin. On myös kiinnitettävä huomiota syvällä sijaitseviin ja/tai normaalia pienempiin silmiin (mikrooftalmia) sekä ulkoneviin silmiin. Ulkonevien silmien ajatellaan usein virheellisesti merkitsevän liian suuria silmämunia, mutta tämä on äärimmäisen harvinaista. Ulkonevat silmät johtuvat matalista silmäkuopista ja/tai laajasta silmäaukosta.

Esimerkkejä mahdollisesti vammoja aiheuttavista piirteistä: Kallon anatomia, silmämunan asento silmäkuopassa, luomi-aukon muoto sekä rypyt päässä ja runsas nahka silmien ympärillä. Kuono-osan tai pään poimut ja rypyt voivat olla kosketuksissa sarveiskalvoon ja aiheuttaa ärsytystä ja vaurioita. Tällaiset mahdollisesti silmävaurioita aiheuttavat anatomiset yksityiskohdat ovat myös ulkomuototuomarin havaittavissa.

Silmäkuopan muoto ja syvyys vaikuttaa silmämunan asentoon: se voi johtaa joko syvällä sijaitseviin tai ulkoneviin silmiin. Jos silmä sijaitsee liian syvällä, silmäluomi voi kiertyä sisäänpäin (entropium). Leveä kallo lisää entropiumin riskiä silmän ulkokulmassa.

Ulkonevat silmät johtuvat matalasta silmäkuopasta ja ne ovat alttiimmat vahingoittumaan, erityisesti jos lisäksi kuono on lyhyt ja kirsu lähellä silmiä, niiden välissä. Runsas nahka ja karva lähellä silmiä voi ärsyttää tai vahingoittaa silmän pintaa, erityisesti jos silmä on ulkoneva. Näin käy usein, jos kuono-osa on lyhyt. Paksut, raskaat poimut naamassa tai sen ympärillä sekä raskaat huulet ja silmät saattavat väärin luomiaukon muotoa.

Näiden piirteiden asteesta riippuen karvat tai silmäripset voivat hangata sarveiskalvoa ja aiheuttaa ärsytystä tai vaurioita silmän pintaan Silmäluomi voi eri osiltaan kiertyä sisäänpäin – entropium. Alaluomi voi myös kiertyä ulospäin paljastaen sidetalvon – ektropium Erityistapaus ovat timantin muotoiset silmät, missä silmäaukko on vinoneliön muotoinen ja saattaa aiheuttaa yhdistelmän entropiumia ja ektropiumia.

Silmäsairauksien oireet

Näköongelmia ja jopa sokeutta on vaikea arvioida kunnolla näyttelykehässä. Silmän tai silmänympäryskudosten ärsytyksen ja kivun oireita ovat:

Runsas kyynelvuoto, rähmiminen ja ruskehtava tahra silmän alla. Märät luomien reunat. Punoitus. Toistuva silmien siristely ja räpyttely. Himmeä, pigmentoitunut tai samea sarveiskalvo.

Brakykefalisten rotujen erityispiirteitä

Lyhyt ja leveä kallo, lyhyt kuono ja kuononselkä, löysä nahka päässä, ihopoimut ja pitkät (hyvin avoimet) silmäluomet voivat aiheuttaa silmän kuivumista, vammoja ja tulehduksia.

Rodut joilla on runsaasti löysää nahkaa

Ongelmat liittyvät rotupiirteisiin: Silmäluomien koko ja muoto, ihon löysyys, raskaat korvat ja huulet. Nämä rotupiirteet voivat liioiteltuina vetää silmän ympäriskudoksia alas päin ja aiheuttaa löysät tai kiertyneet silmäluomet (ektropium ja/ tai entropium, timantinmuotoinen silmä ja/ tai makroblepharon eli liian suuri luomirako), yläluomen riippumisen silmän päällä ja sarveiskalvoon hankaavat silmäripset. Rypyt luomien reunassa vaikeuttavat silmän räpyttämistä.

Silmäongelmien arviointi laatuarvostelussa

Silmäoireiden tulisi vaikuttaa laatuarvosteluun riippuen ongelman laadusta ja vakavuudesta.

Selvästi sokea koira tulee aina hylätä, riippumatta sokeuden syystä. Koiraa, jolta on

trauman seurauksena poistettu silmä, ei tule rangaista, ellei heikentynyt näkökyky selvästi haittaa koiraa.

Silmämunan vauriot, joista on merkinä sarveiskalvon sameus ja/ tai pigmentoituminen, ovat hylkäävä virhe syystä riippumatta.

Silmien ärsytyksen merkit, esim. toistuva räpyttely tai siristely, tulee ottaa huomioon laatuarvostelussa.

Anatomiset piirteet, jotka liittyvät kohonneeseen silmävammojen riskiin (hyvin lyhyt kuono, runsas löysä nahka jne.) ovat tarkkailtavia piirteitä. Ne tulisi ottaa huomioon laatu- ja kilpailuarvostelussa suhteutettuna niiden voimakkuuteen.

Kilpailuarvostelussa huomioon otettavaa

Lievempien silmä-ärsytyksen oireiden, esim. runsas kyynelvuoto ja värjäytymät pään karvoituksessa tulisi vaikuttaa kilpailuarvosteluun.

LIITE 4

Tuomariraportti – havainnot tarkkailtavista kohteista RKO-listatuilla roduilla

Lomake on saatavilla näyttelypaikalla. Tuomaria pyydetään täyttämään raporttilomake ja luovuttamaan se kehätoimitsijalle tarkkailtavaksi listatun rodun arvostelun jälkeen.

TUOMARIRAPORTTI – havainnot tarkkailtavista kohteista RKO-listatuilla roduilla tai muilla roduilla

REPORT – observations of areas of risk in the BSI-listed breeds or in any other breed

Tuomaria pyydetään täyttämään lomake arvostelun jälkeen ja luovuttamaan se kehätoimitsijalle.
Please complete the report in connection with the judging and forward it to the ring steward.

Järjestävä yhdistys <i>Organizing club</i>	
Sinut on kutsuttu arvostelemaan <i>You have been invited to judge</i>	(rotu - breed)
Näyttelyssä, joka pidetään <i>At the dog show in</i>	(paikka - town)
Päivämäärä <i>Date</i>	Rotu on listattu rotukohtaisissa ohjeissa tarkkailtavaksi siten, kuten ko. ohjeissa on määriteltä. <i>This breed is listed in the BSI for breeds under observation as described and explained in the NKU BSI document.</i>
Oliko PKU:n RKO sinulle tuttu ennen näyttelyä? <i>Were you familiar with the NKU BSI before this show?</i>	☐ KYLLÄ YES ☐ EI NO
Tuomareita pyydetään tutustumaan koko RKO-dokumenttiin ja kiinnittämään erityistä huomiota arvostelemaan rotuja ja ko. roturyhmiä koskeviin johdantoteksteihin. Pyydämme kiinnittämään erityistä huomiota osioon "Kaikkia rotuja koskevat ohjeet". Soveltamisohjeet ovat asiakirjan alussa.	<i>You are requested to study the whole BSI document with special attention to the text regarding the breed(s) you will judge and the introduction text for the pertinent FCI group. We ask you also to pay special attention to the section "Basic for all dogs" Instruction for application is described in the first pages.</i>
Arvostelemiesi koirien lukumäärä ko. rodussa: <i>The number of dogs of the breed in question which you judged were:</i>	☐ Rastita, mikäli yhtään koiraa ei esitetty <i>Mark with a cross if no dogs were shown</i>
Havaitsitko mitään ko. rodulle tarkkailtavaksi mainituista ongelmista tai piirteistä? <i>Did you notice any of the issues and topics mentioned for the breed?</i>	☐ KYLLÄ YES ☐ EI NO

JOS havaitsit, niin mitä ja kuinka monella koiralla?
If YES, which of the areas of risk/issues did you observe and in how many dogs?

Lukumäärä - Number	Lukumäärä - Number
☐ Hengitysvaikeudet <i>Breathing problems</i>	☐ Liioiteltu tyyppi <i>Exaggeration in type</i>
☐ Silmäongelmat <i>Eye problems</i>	☐ Epäterveet liikkeet <i>Unhealthy movement</i>
☐ Hammas- ja purentaongelmat <i>Bite and teeth problems</i>	☐ Käytösongelmat <i>Behaviour problems</i>
☐ Paino <i>Weight</i>	☐ Liioiteltu näyttelyyn kunnostaminen <i>Exaggeration in presentation</i>
☐ Epäterve rakenne <i>Unhealthy construction</i>	☐ Ihon ja turkin ongelmat <i>Skin and coat problems</i>
☐ Muita ongelmia, eriteltyinä <i>Other issues, specified</i>	

Huomatuksia - Comments:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kuinka monta koiraa palkitsit SA:lla? (Koirien lukumäärä paras uros- ja paras narttu-luokissa) <i>How many dogs did you award ck? (Number of dogs in best male and bitch classes)</i>	
Onko tämä rotu mielestäsi listattu aiheellisesti tarkkailtavaksi? Vastaukseksi tulisi pohjautua omaan tietoon ja kokemukseeni rodusta, ei pelkästään tämän näyttelyn tuloksiin. Perusteletthan vastauksesi alla!	Do you find it appropriate that this breed is listed in the BSI? Please answer this question from your overall experience, and not only from the present show. Please indicate and make comments below!
☐ Kyllä, rotu on listattu aiheellisesti tarkkailtavaksi <i>Yes, it's appropriate that this breed is listed</i>	
☐ Ei, rodun ei pitäisi olla tarkkailtavien listalla <i>No, it's not appropriate that this breed is listed</i>	
☐ Ei mielipidettä tällä hetkellä (perustelut) <i>I can not, at present, state an opinion (please comment why)</i>	
....	
Muita kommentteja tai ehdotuksia roduiksi, jotka tulisi lisätä tarkkailtavien listalle? <i>Do you have any other comments or suggestions about other breeds you feel ought to be considered for listing in the BSI?</i>	
....	
Päiväys ja allekirjoitus - <i>Date and signature</i>	Nimenselvennös - <i>Name in block letters</i>

Kiitos yhteistyöstäsi!

Thank you for cooperation!

PKU RKO – pohjoismaisten kennelliittojen yhteistyöhanke
 NKU BSI – a collaboration between the Nordic Kennel Clubs

Muistiinpanoja

A series of 25 horizontal dotted lines for taking notes.

Muistiinpanoja

A series of 24 horizontal dotted lines for note-taking.

Yhteistyössä pohjoismaiset kennelliitot. Voimassa 2018 alkaen.

Rotukohtaiset ohjeet (RKO) liioiteltujen piirteiden huomioimisesta ulkomuotoarvostelussa

